

Extra nieuwsoverzicht bodem en Omgevingswet 12 januari 2024

Opgesteld door: Rijkswaterstaat / IPLO, Marcel Cassee

Inwerkingtreding Omgevingswet: veranderingen voor bodem

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook een deel van de bodemregelgeving valt onder de Omgevingswet. Op de website van het Informatiepunt Leefomgeving is de regelgeving uitgelegd, ook die over de bodem. In dit bericht zijn enkele belangrijke veranderingen voor de bodemsector op een rij gezet. Zie: [Inwerkingtreding Omgevingswet: veranderingen voor bodem \(iplo.nl\)](#). Omdat er aan het IPLP veel vragen gesteld worden over de nieuwe regels voor graven in de bodem hebben we een rubriek met [veelgestelde vragen graven en saneren \(iplo.nl\)](#) op de website gezet.

Werken met het nieuwe Omgevingsloket van het DSO, instructies voor initiatiefnemers

- Het melden van bodemactiviteiten via het Omgevingsloket is nog wel even wennen voor veel initiatiefnemers. Op de website van het IPLO staat uitleg over het melden van bodemactiviteiten via het Omgevingsloket, zie: [Melden bodemactiviteiten via het DSO \(iplo.nl\)](#).
- Ook zijn er [Instructievideo's meld- en informatieplicht bodemactiviteiten DSO \(iplo.nl\)](#) ontwikkeld waar jullie initiatiefnemers naar kunnen verwijzen.
- Brancheorganisatie Cumala heeft ook uitleg op haar website staan: [Ondernemerslijnvlog: Vanaf 1 januari meldingsplicht voor grond | Cumela](#)
- Daarnaast heb ik voor onze eigen frontoffice van het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) enkele FAQ's uitgewerkt over het melden van bodemactiviteiten via het Omgevingsloket. Een deel van deze informatie zal binnen enkele weken ook in het helpcentrum van het DSO worden opgenomen of een plek krijgen in de wegwijzer voor de serviceketen (zie [Wegwijzer voor veelgestelde vragen Omgevingswet, Wkb en Omgevingsloket | Aan de slag met de Omgevingswet](#)). Ik heb deze FAQ's ook in een pdf-bestand zodat jullie deze kunnen gebruiken.
- Verder horen we dat een aantal melders nog onterecht gebruik maakt van het meldpunt bodemkwaliteit. Het meldpunt bodemkwaliteit blijft in verband met overgangsrecht nog beschikbaar. Op [de homepagina van het meldpunt bodemkwaliteit](#) staat vermeld dat nieuwe meldingen via het Omgevingsloket moeten plaatsvinden en wanneer het meldpunt nog wel gebruikt kan worden.

HUM Bodembeheer beschikbaar: handleiding voor toezicht en handhaving voor bodemactiviteiten onder de Omgevingswet

SIKB heeft de Handhaving's UitvoeringsMethode Bodembeheer (HUM Bodembeheer) uitgebracht. Het is een handreiking voor toezicht en handhaving bij milieubelastende activiteiten voor bodem onder de Omgevingswet. Deze handreiking biedt ondersteuning voor adequaat toezicht en handhaving door de bevoegde overheden en vooral Omgevingsdiensten. Lees verder via [Handreiking toezicht en handhaving bodemactiviteiten \(HUM Bodembeheer\) uitgebracht \(iplo.nl\)](#).

Aangepaste Risicotoolbox bodem

Vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft het RIVM de RisicotoolboxBodem aangepast. Er zijn drie nieuwe modules beschikbaar. De RisicotoolboxBodem is een beslisondersteunend model dat zich richt op het beoordelen van de risico's van een bodemverontreiniging en het onderbouwen van lokale bodemnormen. Zie het nieuwsbericht op de website [RisicotoolboxBodem.nl](#). Zie ook het eerdere nieuwsbericht [Aanpassing RisicotoolboxBodem aan de Omgevingswet \(iplo.nl\)](#) of de IPLO pagina over de [Risicotoolbox Bodem \(iplo.nl\)](#)

Uitleg overgangsrecht en beperkingenregistratie Wkpb

- Op 14 december heeft het ministerie van I&W een webinar over het overgangsrecht uit de Aanvullingswet bodem verzorgd. Dit webinar kan teruggekeken worden: [Webinar overgangsrecht bodemsaneringen terug te kijken \(iplo.nl\)](#).
- Ook is de informatie op de IPLO website aangepast. Zie ook het nieuwsbericht [Redeneerlijn overgangsrecht saneringen Aanvullingswet bodem geactualiseerd \(iplo.nl\)](#)
- Speciaal voor initiatiefnemers die gaan graven of saneren en willen weten of ze met de oude of de nieuwe regels te maken hebben, is er in iets eenvoudiger taal een webpagina gemaakt hierover: [Overgangsrecht bij graven in en saneren van de bodem \(iplo.nl\)](#).
- Er is een handreiking opgesteld voor de registratie van beperkingenbesluiten voor bodem die (gedeeltelijk) onder overgangsrecht vallen en relevant zijn in het kader van de bruidsschatregels voor bodem. Het gaat om registraties op grond van de Wet kenbaarheid

publiekrechtelijke beperkingen. Zie: [Publicatie Handreiking Registratie beperkingenbesluiten bodem | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)

Milieuverklaringen bodemkwaliteit (bij toepassen grond, baggerspecie en bouwstoffen)

- Bij het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie moeten toepassers beschikken over een milieuverklaring bodemkwaliteit. De regels hierover staan in het gewijzigde Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit 2022. Hoewel de regels inhoudelijk eigenlijk niet gewijzigd zijn maar eerder verduidelijkt zijn, merken we dat het toch de nodige vragen oproept. Niet iedereen in de uitvoeringspraktijk is overtuigd van het moeten gebruiken van het aparte document 'milieuverklaring bodemkwaliteit' naast de onderliggende gegevens zoals een partijkeuring, waterbodemonderzoek, bodemkwaliteitskaart, productcertificaat of fabrikant eigen verklaring. Bedenk dat de milieuverklaring bodemkwaliteit belangrijk is om te benadrukken dat de producent of leverancier een verantwoordelijkheid heeft voor de kwaliteit van het geleverde product. En belangrijk is om het vertrouwen terug te winnen (naar aanleiding van diverse incidenten, berichtgeving in de media en politieke onrust).
- Op de website van het IPLO staat veel uitleg over de milieuverklaring bodemkwaliteit: zie de overzichtspagina [Hergebruik bouwstoffen, grond of baggerspecie | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#).
- Het Informatiepunt Leefomgeving hield op 1 december 2023 een webinar over alle vragen rondom de milieuverklaring bodemkwaliteit. Dit webinar is terug te kijken via de website van IPLO. Zie: [Webinar over milieuverklaring bodemkwaliteit is terug te kijken | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#).
- Om te helpen bij het voldoen aan de eisen in de Rbk 2022 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat overleggen gevoerd met de betrokken partijen (schemabeheerders, certificerende instellingen en de Branchevereniging Recycling Breken en Sorteren). Ook is een notitie gemaakt die nadere uitleg geeft op een aantal uitvoeringsvragen aan de bedrijven die werken met de erkende kwaliteitsverklaring. Zie: [Uitleg Regeling bodemkwaliteit 2022 voor erkende producenten \(iplo.nl\)](#)

Voortgangsbrief bodem en ondergrond (december 2023) en handelingskader PFAS

- Staatssecretaris Heijnen (Infrastructuur en Waterstaat) heeft op 29 december 2023 met een [verzamelbrief bodem en ondergrond](#) de Tweede Kamer geïnformeerd. De brief laat de voortgang zien van een aantal programma's en onderwerpen waar het ministerie aan werkt op het thema bodem en ondergrond. In het nieuwsbericht staan de belangrijkste onderwerpen benoemd: [Voortgangsbrief bodem en ondergrond december 2023 \(iplo.nl\)](#).
- Gelijktijdig met deze brief is ook [het Handelingskader PFAS](#) aangepast aan de Omgevingswet. De informatie op de website van het IPLO is ook geactualiseerd: [Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie \(iplo.nl\)](#).

Wijziging Regeling bodemkwaliteit 2022: nieuwe versies van normdocumenten

- Op 20 december 2023 is een wijziging van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022) in de Staatscourant geplaatst. De wijziging bestaat uit een actualisatie van verwijzingen naar normdocumenten in bijlagen C en D van de regeling. De wijziging is op 1 januari 2024 in werking getreden, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Rbk 2022 zelf. Zie: [Wijziging Regeling bodemkwaliteit 2022 \(actualisatie normdocumenten\) per 1 januari 2024 \(iplo.nl\)](#).
- Veel Beoordelingsrichtlijnen en onderliggende protocollen van SIKB zijn gewijzigd. Er zijn nieuwe versies en/of wijzigingsbladen, die met de wijziging van de Rbk 2022 vanaf 1 januari 2024 gebruikt mogen worden. Ook is er een overgangstermijn. SIKB heeft hierover toelichtende informatie op de website vermeld: [Wijzigingen door Omgevingswet - SIKB](#). Per schema heeft SIKB factsheets gemaakt over de belangrijkste wijzigingen en de overgangstermijnen. De grootste wijzigingen doen zich voor bij de [BRL SIKB 6000](#) en [BRL SIKB 7000](#), omdat daar nieuwe protocollen zijn voor het werken onder de Omgevingswet (protocollen 6005, 6006 en 7005 en 7006).
- Eerder heeft NEN ook de strategienormen voor (water)bodemonderzoek aangepast. Zie [Bodemonderzoek: NEN normen aangepast aan Omgevingswet \(iplo.nl\)](#). Via NEN connect kunnen de nieuwe normen bekeken worden. Met de inwerkingtreding van de Rbk 2022 kunnen de nieuwe normdocumenten ook gebruikt worden bij bodemonderzoek onder de Omgevingswet.